

SÅ VILL VI BO I FRAMTIDEN

Klimatförändringar, digitalisering och urbanisering. Stora globala trender som påverkar oss alla. Vad betyder det för boendet och våra bostäder?

TEXT: CARINA HAGLIND AHNSTEDT ILLUSTRATION: SAGA BERGEBÖ

ALLT FLER SÖKER sig till städerna, vi blir allt äldre och vi behöver leva mer resurseffektivt för

att värna vår miljö. En enkel framtidsspaning blottlägger ett antal utmaningar för samhället i allmänhet och för boendet i synnerhet.

– Javisst, det här innebär att vi måste tänka nytt. Samtidigt ska man inte underskatta att HSB har brottats med utmaningar i hundra år. En del är samma – som hur alla ska få möjlighet till bostad och hur vi hanterar avfallsproblem och transporter. I dag pratar vi om bilar och utsläpp medan dåtidens stora problem på gatorna var hästar och

Freja Bramsen

hästbajs, säger Freja Bramsen som är chef för utveckling och hållbarhet på HSB Göteborg.

Hon menar att även om vissa saker kan kännas omöjliga finns en hel del av lösningarna – då som nu – att hämta i ny teknik och ny forskning som vi behöver ta till oss och använda på bästa sätt.

Så vad gör HSB för att möta framtidens utmaningar? Kortfattat stavas det *HSB Living Lab* som är HSBs hittills största satsning på forskning och utveckling med fokus på hållbart boende. När det gäller klimatförändringarna finns sedan länge HSBs hållbarhetsmål som bland annat innebär

förnybar energi som solceller på taken, ökad energieffektivitet och att minimera antalet fossildrivna fordon.

– Den här sommaren har varit en väckarklocka för alla, vi måste ändra vår livsstil, säger Freja Bramsen.

EN FRÅGA SOM står högt på dagordningen är att spara vatten och hon berättar att det finns flera sådana projekt på gång i HSB Living Lab. Bland annat med fokus på att hitta sätt för varje fastighet att återvinna sitt eget gråvatten, det vill säga det vatten som använts vid disk och dusch. Ett annat projekt som är på gång är olika tekniker för effektiv vädring där luften fräschar upp kläderna så att vi inte behöver tvätta dem så ofta.

Urbaniseringen innebär att fler behöver bo på samma yta. När HSB bygger nytt designar man lägenheter med så flexibla lösningar som möjligt, gärna med högt i tak och där rummen kan ha flera funktioner. Nya medievänor, där den personliga skärmen är viktigare än gemenskap framför teven, kan innebära att köket tar tillbaka vardagsrummets roll som hemmets främsta mötesplats.

– Om vi idag har gemensamma övernattningsrum kanske vi i framtiden har gemensamma vardagsrum som vi bokar de gånger vi behöver dem? Eller kanske ett extra rum som separerade föräldrar kan hyra de veckor som de har barnen hos sig, funderar Freja Bramsen.

PÅ SAMMA SÄTT innebär en positiv inställning till att dela saker genom verktygs-pooler och liknande att vi inte längre behöver förvara stora saker som tar plats i våra hem och på så sätt kan bo mindre, konstaterar hon.

Men även om många är entusiastiska till att dela mer är det inte helt problemfritt. I HSB Living Lab bor just nu cirka 30 personer. De delar många utrymmen och har dessutom haft en rad gemensamma projekt som bytेशörnor, odlingar och hönsgrård.

– Det vi har lärt oss så här långt är att det behövs någon grad av formalisering

för att delningsekonomi ska fungera i längden. I början när engagemanget och entusiasmen är stor finns det gott om ideella krafter, men utan någon form av organisation eller mer formell struktur, riskerar satsningarna att bli kortsiktiga, säger Emma Sarin, projektledare för HSB Living Lab.

EN ENKÄT DÅR HSB ställde frågor om framtidens boende till tusen svenskar ger liknande svar: man äger gärna saker gemensamt men det ska vara organiserat – man vill inte själv ringa på hos grannen och frågar vem som hade borrh-maskinen senast.

I takt med att arbetslivet blir mer flexibelt finns också ett ökat behov av att kunna jobba hemifrån. I brf Mariedahl som byggs just nu i Kvarnbyn i Mölndal planeras co-workingytor i den vardagsrumslika tvättstudion, berättar Freja Bramsen.

– Vi vill göra de ställen där man ändå stöter på varandra så trevliga att man vill stanna till och pratas vid. Gemensamma ytor ökar den sociala hållbarheten och tryggheten i boendet, därför sparar vi ofta de verkliga pärlorna för att exempelvis bygga en takterass som alla kan ha glädje av.

En ökad urbanisering ställer också krav på transporter och mobilitet. Hur ska vi alla samsas på stadens gator? Den egna bilen spås bli överflödigt inom ett tjugotal år. I stället ersätts den av kollektiva lösningar, självkörande gemensamma bilar eller elcyklar, en utveckling som redan är i full gång.

OM FLERA AV framtidstrenderna medför nya utmaningar, innebär digitaliseringen en enklare tillvaro för många. Ny teknik kan hjälpa äldre att bo kvar hemma och virtuella lås som gör det möjligt att ta emot varor eller att öppna dörren

Emma Sarin

för någon på distans, underlättar vardagspusslet. Tillvaron i hemmet blir också enklare om kylskåpen själva kan tala om vad som behöver köpas in och tvättmaskinen kan känna av vilket program som behövs för att tvätta och torka. Men samtidigt som tekniken skapar helt nya möjligheter får vi inte glömma att de hem vi skapar idag ska leva i minst hundra år, menar Freja Bramsen.

– Så framtidens boende är redan byggt. Några av marknadens äldsta objekt är fortfarande de mest populära, så att bygga estetiskt hållbart på det sätt som tilltalar oss, tror jag är minst lika viktigt som att integrera ny teknik. ■

FOTO: ANNA VON BRÖMSEN

HSB Living Labs tvättstudio, här använd av gästforskarna Sabina och Jesenko Karacic från Bosnien-Hercegovina.